LEGEARTIS ИНГ-ПРО

ISSN 2406-1085

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

legeartis.rs

новембар 2019 / број 86 11/2019

- Топли оброк и регрес за запослене у државним органима – прописи и пракса
- Измене и допуне Закона о ауторском и сродним правима – шта доносе новине и прецизирања
- Нови систем правних лекова у Закону о извршењу и обезбеђењу
- Пристанак лица за обраду података о личности према новом Закону о заштити података о личности
- Различите тенденције у пракси приликом оцењивања постојања кривичног дела насиље у породици

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ • ГРАЂАНСКО ПРАВО • КРИВИЧНО ПРАВО • УПРАВНО ПРАВО • ПРИВРЕДНО ПРАВО • РАДНО ПРАВО • УНАКРСНИ ПОГЛЕД

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна

Здравет Воде Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА:
0800 111 111

LEGEARTIS ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085
Година VIII, број 86, НОВЕМБАР 2019.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:
Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:
Ана Фулетин

Сарадници:
Дејан Обренић
Жељко Албанезе
Јасмина Вранић
Љиљана Рудић Димић
Маја Матић
Милош Јовић
Немања Рилке
Никола Пантелић
Петар Мијатовић
Слободанка Келечевић

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.]
. - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Градитељство је најоданица слушкиња времена и околности.
Борислав Пекић

Поштовани претплатници,

Јавна набавка грађевинских радова по природи ствари представља комплексну јавну набавку и због своје новчане вредности може да има изузетно велики значај, а спровођење овог поступка захтева познавање шире законске регулативе, превасходно оне из области планирања и изградње, па кроз текст који посвећујемо овој теми настојимо да помогнемо наручиоцима да овај поступак спроведу у складу за законском процедуром.

У септембру су усвојене измене Закона о ауторском и сродним правима, тако да се овом приликом бавимо поменутим изменама, пре свега онима које се односе на права аутора рачунарских програма и база података, као и на ауторска дела настала у радном односу.

Закон о заштити података о личности због новина које доноси и даље изазива велику пажњу, па настављамо да се бавимо овом темом, с тим што је у овом броју акценат стављен на питања која се тичу пристанка за обраду података о личности.

У пракси судова примећен је већи број тужби код којих се тужбени захтев односи на потраживања накнаде за топли оброк и регрес запослених у државним органима, тако да овој теми посвећујемо текст у рубрици „Радно право". У оквиру исте рубрике скрећемо пажњу и на текст о акту о отказу уговора о раду, односно на то шта све наведени акт треба да садржи да би био законит, као и на процедуру достављања, уз примере из судске праксе.

У оквиру рубрике „Грађанско право" и даље се бавимо изменама Закона о извршењу и обезбеђењу, с тим што је сада акценат стављен на одредбе о правним лековима које су претрпеле значајне промене.

Кривично дело насиља у породици већ дуже време налази се у жижи интересовања стручне и шире јавности, при чему су у пракси судова примећене различите тенденције у погледу оцене услова које треба испунити да би постојало ово кривично дело, чему је посвећен текст у рубрици „Кривично право".

Поред наведених, ту су и други врло актуелни текстови у поменутим, али и другим рубрикама, као и наше сталне рубрике „Портал читалаца", „Календар аката" и „Регистар прописа донетих између два броја".

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

ИНГ-ПРО

Зашто баш PROPISI.NET?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

WWW.**PROPISI.NET**

У овом броју...

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

4 Јавна набавка грађевинских радова

11 Осврт на измене и допуне Закона о буџетском систему

РАДНО ПРАВО

15 Топли оброк и регрес за запослене у државним органима – прописи и пракса

21 Решење о престанку радног односа кроз закон и праксу, са посебним освртом на проблем достављања

27 Повећање плата у јавном сектору – од плате за новембар 2019. године

29 Исплате запосленима поводом државног празника Републике Србије

32 Новија судска пракса из области радног права

ГРАЂАНСКО ПРАВО

42 Нови систем правних лекова у Закону о извршењу и обезбеђењу

КРИВИЧНО ПРАВО

51 Различите тенденције у пракси приликом оцењивања постојања кривичног дела насиље у породици

54 Притужбе на рад Полиције

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

61 Пристанак лица за обраду података о личности према новом Закону о заштити података о личности

67 Измене и допуне Закона о ауторском и сродним правима – шта доносе новине и прецизирања

78 Коментар Уредбе о изменама и допунама Уредбе о начину и условима за отпочињање обављања комуналних делатности

РУБРИКЕ

87 Инфо-правник... између два броја...

89 Портал читалаца

99 Преглед прописа донетих између два броја

102 Календар важења правних аката

Јавна набавка грађевинских радова

Јавна набавка грађевинских радова од великог је значаја и за наручиоце и за ширу заједницу, а познавање Закона о планирању и изградњи и његових подзаконских аката предуслов је за израду квалитетне конкурсне документације и даље спровођење поступка.

Милош Јовић, експерт за јавне набавке

УВОД

Јавна набавка грађевинских радова по природи ствари представља комплексну јавну набавку, која веома често због свог стратешког и/или финансијског значаја за наручиоца, али и ширу заједницу, као и због интереса јавности и у већем броју случајева изражене конкуренције, представља озбиљан изазов за лица која поступак јавне набавке треба да спроведу. Због тога је значај израде квалитетне конкурсне документације за извођење грађевинских радова посебно изражен, а огледа се у јасном, прецизном, логичком и сврсисходном дефинисању свих кључних аспеката конкурсне документације (техничке спецификације, услови за учешће у поступку, критеријуми за доделу уговора, модел уговора и средства обезбеђења).

Међутим, пре него што Комисија за јавну набавку започне са израдом конкурсне документације за јавну набавку грађевинских радова неопходно је да се њени чланови упознају са прописима од значаја, пре свега са одредбама Закона о планирању и изградњи (даље: ЗПИ).

Од значаја за извођење грађевинских радова су и Правилник о садржини и начину издавања грађевинске дозволе, Правилник о садржини и начину вођења књиге инспекције, грађевинског дневника и грађевинске књиге, Правилник о садржини и начину вођења стручног надзора и Правилник о изгледу, садржини и месту постављања градилишне табле, али и Правилник о енергетској ефикасности зграда, Правилник о садржини и начину вршења техничког прегледа објекта, саставу комисије, садржини предлога комисије о утврђивању подобности објекта за употребу, осматрању тла и објекта у току грађења и употребе и минималним гарантним роковима за поједине врсте објеката, Уредба о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима, Посебне узансе о грађењу и др.

У вези са изнетим важно је сагледати и кључне појмове који су дефинисани у члану 2. став 1. ЗПИ-а, као што су објекат, објекат јавне намене, зграда, помоћни објекат, линијски инфраструктурни објекат, комунална инфраструктура и сл. Такође, када је реч о врсти грађевинских радова, од значаја су дефиниције припремних радова, изградње објекта, грађења, реконструкције, реконструкције линијског инфраструктурног објекта, доградње, адаптације, санације, инвестиционог одржавања објекта, текућег (редовног) одржавања објекта итд.

Чланом 5. ЗЈН-а предмет уговора о јавној набавци радова дефинисан је као: *1) извођење радова или пројектовање и извођење радова описаних у Уредби о класификацији делатности, сектор Ф – Грађевинарство; 2) извођење радова на изградњи грађевинског објекта узетог као целина, који испуњава све економске и техничке захтеве наручиоца.*

Избор извођача радова врши се по правилу у отвореном поступку јавне набавке, али би користан поступак у случајевима ве-

или социјална делатност, као и за комуналне објекте. Гаранти рок од три године предвиђен је, између осталог, и за објекте и радове на железничким пругама и државним путевима I и II реда, хидротехничке тунеле, метрое, подземне гараже и сличне подземне објекте, хале конструктивног распона 50 метара и више, објекте високоградње висине 50 метара и више, топлане капацитета 25.000.000 килокалорија часа и више. Коначно, гаранти рок од пет година дефинисан је, између осталог, и за хидроелектране, термоелектране и топлане снаге 10 MW, затим за далеководе, разводна постројења и трафостанице напона 110 kV и више, као и за објекте за масовни пријем људи и станове за тржиште.

Осврт на измене и допуне Закона о буџетском систему

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС", број 72/19 – даље: Закон) дефинисани су поједини појмови који се користе у Закону о буџетском систему, а уједно је извршена и допуна већ дефинисаних појмова. Измене су ступиле на снагу 8. 10. 2019. године.

Слободанка Келечевић,
дипл. правник, виши буџетски инспектор у Министарству финансија

ЕВИДЕНЦИОНИ РАЧУН

Законом је измењен члан 2. тачка 49а) Закона о буџетском систему: евиденциони рачун је рачун корисника буџетских средстава у оквиру система извршења буџета Републике Србије, односно локалне власти, на коме се евидентирају извршена плаћања и примања тог корисника за све трансакције преко рачуна извршења буџета Републике Србије, односно локалне власти, који не учествује у платном промету, као и рачун преко којег се врши уплата јавних прихода и који учествује у платном промету.

Овом изменом извршена је допуна дефиниције евиденционог рачуна јер је била изостављена дефиниција евиденционог рачуна за кориснике буџетских средстава који у оквиру извршења буџета локалне власти отварају евиденциони рачун на коме се евидентирају извршена плаћања и примања тог корисника за све трансакције преко рачуна извршења буџета локалне ласти који не учествује у платном промету и преко којег се врши уплата јавних прихода и који учествује у платном промету.

ОВЛАШЋЕЊЕ МИНИСТРУ ЗА КОНВЕРЗИЈУ СРЕДСТАВА НА КОНСОЛИДОВАНОМ РАЧУНУ ТРЕЗОРА

Чланом 2. овог закона допуњен је члан 10. став 1. Закона о буџетском систему, којим је дато овлашћење министру, односно лицу које

ПРОДУЖЕН РОК ПРИМЕНЕ ОДРЕДАБА КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРОГРАМСКИ БУЏЕТ ЗДРАВСТВЕНИХ И АПОТЕКАРСКИХ УСТАНОВА

Чланом 10. Закона продужен је рок примене одредаба које се односе на програмски буџет здравствених и апотекарских установа. Мењан је члан 112. став 1. Закона о буџетском систему, као и одредбе Закона које се односе на програмски део буџета за здравствене и апотекарске установе чији је оснивач Република Србија, односно локална власт, а **примењиваће се поступним увођењем до 2021. године**.

ПРОДУЖЕН РОК ЗА ПРИМЕНУ

У члану 11. Закона продужен је рок за примену одредаба члана 43. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 73/10, 93/12, 142/14, 103/15, 99/16 и 113/17) **за 2023. годину**.

У ставу 4. члана 43. бришу се речи „а подзаконски акт из члана 29. овог закона донеће се до 31. децембра 2011. године.”

РОДНО ОДГОВОРНО БУЏЕТИРАЊЕ

Чланом 12. Закона продужава се рок за увођење родно одговорног буџетирања код свих корисника буџетских средстава на свим нивоима власти до 2021. године, а мењају се и одредбе члана 16. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, број 103/15), па ће се одредбе закона које се односе на родно буџетирање примењивати на буџетске кориснике у складу са годишњим планом поступног увођења родно одговорног буџетирања, а у целини до доношења буџета Републике Србије и буџета локалних власти за 2021. годину.

ОСТАЛО

Чланом 13. Закона у члану 21. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, број 95/18) речи „за 2020. годину” замењују се речима „за 2021. годину”, тако да гласи: *Одредба члана 1. став 2. овог закона примењиваће се од припреме и доношења закона о буџету Републике Србије за 2021. годину.*

Чланом 14. Закона прописано је да се одредбе члана 8. овог закона, које се односе на преузимање обавеза за подстицаје у пољопривреди и руралног развоју из ИПАРД 2 програма, примењују се од тренутка припреме и доношења буџета Републике Србије за 2020. годину.

Чланом 15. Закона прописано је његово ступање на снагу.

ИНГ-ПРО САВЕТОВАЊА

ИНГ-ПРО организује скупове, саветовања, семинаре и обуке с правном и финансијском тематиком, представљајући прописе који су не само актуелни већ су и у најширој примени у оквиру законодавства Републике Србије. Овакав вид организације постао је неизбежан начин упознавања с бројним недоумицама и проблемима у пракси, али и пут ка њиховом бржем и успешнијем превазилажењу како би се омогућила сврсисходна примена прописа.

Предавачи су врсни и посвећени стручњаци који настоје да подстакну учеснике на промишљање најделотворнијег начина за превазилажење немалих проблема и повећање ефикасности из области које су тема саветовања.

Саветовања се одржавају у пријатном амбијенту, у технички потпуно опремљеним салама, са паузама за кафу и ручак.

На нашим интернет странама *www.propisi.net, www.legeartis.rs* и *www.poslovnisavetnik.net* увек се можете информисати о актуелним саветовањима и, уколико сте заинтересовани, попунити електронску пријаву.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Топли оброк и регрес за запослене у државним органима – прописи и пракса

Предмет тужбених захтева у више покренутих радних спорова било је потраживања накнаде за топли оброк и регрес. Аргументи послодавца, односно државе, који се противе оваквим тужбеним захтевима, варирају од тврдње да запослени ни немају ово право пошто није било регулисано посебним прописима, до тврдње да је накнада трошкова исхране у току рада и регреса већ садржана у коефицијенту за обрачун и исплату зараде.

Немања Рилке,
судијски помоћник у Основном суду у Сомбору

Питање топлог оброка и регреса више пута је актуелизовано након 2001. г., имајући у виду да је престанком примене Општег колективног уговора („Сл. гласник РС”, бр. 22/97, 21/98 и 31/2001) и доношењем посебних прописа који регулишу права из радног односа запослених у државним органима престало остваривање права на накнаду трошкова исхране у току рада („топли оброк”) и регреса за коришћење годишњег одмора, без постојања чврстог образложења за такву праксу. Међутим, нова законска решења садржана у Закону о систему плата у јавном сектору, као и у новом Посебном колективном уговору за државне органе, буде наду да ће запослени у блиској будућности, и то почев од 2020. г., започети са остваривањем ових права, с обзиром на то да ови прописи изричито предвиђају наведена права. Тако, Закон о систему плата у јавном сектору („Сл. гласник РС”, бр. 18/2016, 108/2016, 113/2017 и 95/2018), који почиње да се примењује од 1. 1. 2020. г., у члану 32. предвиђа да запослени има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада (даље: накнада за превоз) за време које је провео на службеном путу у земљи или иностранству, затим за смештај и исхрану док ради и борави на терену, **за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора**, као и на накнаду трошкова који су изазвани привременим или трајним премештајем у друго место рада, ако остваривање наведених права није обезбеђено на другачији начин. Исто тако, члан 48. Посебног колективног уговора за државне органе („Сл. гласник РС”, бр. 38/2019 од 31. 5. 2019. године) прописује да запослени може да оствари **право на накнаду трошкова за исхрану у току рада (топли оброк) и регрес за коришћење годишњег одмора** од 2020. године ако се за такву врсту накнаде трошкова стекну услови у буџету Републике Србије.

Поред наведених одредби које на доста штур начин регулишу материју топлог оброка и регреса, и то у једном будућем тренутку (могуће од 2020. г.), оправдано се поставља питање да ли су запослени ова права имали и у ранијем периоду, али нису могли да их остваре, па је у том циљу покренуто више радних спорова пред судом који још нису добили свој епилог. Аргументи послодавца, односно државе, који се противе оваквим тужбеним захтевима, варирају од тврдње да запослени ни немају ово право пошто није било регулисано посебним прописима, до тврдње да је накнада трошкова исхране у току рада и регреса већ садржана у коефицијенту за обрачун и исплату зараде.

члану 30а прописује да запослени има право на додатак на зараду:

1) за месечну исхрану у току рада у висини од 20% просечне месечне зараде по запосленом у привреди Републике према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике;

2) по основу регреса за коришћење годишњег одмора, ако запослени има право на годишњи одмор у трајању од најмање 18 радних дана – у висини просечне месечне зараде по запосленом у привреди Републике према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, а сразмеран део регреса за коришћење годишњег одмора, ако запослени има право на годишњи одмор у трајању краћем од 18 радних дана, у складу са законом.

Ако се ови критеријуми примене на садашњу ситуацију и просечну месечну зараду по запосленом од око 50.000,00 динара, процењено потраживање запослених на годишњем нивоу износило би приближно од 50.000,00 динара на име регреса и око 100.000,00 динара на име топлог оброка, у зависности од присутности на раду, односно укупно око 150.000,00 динара за једну годину рада. Када се томе дода могућност остваривања потраживања из радног односа до границе застарелости потраживања од три године, лако је закључити да ће тужбени захтеви запослених достизати и износ од 450.000,00 динара, слично као и у споровима запослених АД „Железнице Србије".

Други могући критеријум за утврђивање висине потраживања био би утврђивање износа наведених трошкова полазећи од износа ових трошкова које остварују запослени у јавном сектору према посебним колективним уговорима чији је потписник Влада Републике Србије, која је и потписник колективног уговора који се примењује на радни однос државних службеника. Тако, према Посебном колективном уговору за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије („Сл. гласник РС", бр. 27/2015, 36/2017 – Анекс I и 5/2018), у члану 65. став 2. прописана је висина накнаде трошкова за исхрану у току рада, са припадајућим порезима и доприносима, у износу од 250 динара дневно, а у члану 66. да запослени има право на регрес за коришћење годишњег одмора, са припадајућим порезима и доприносима, најмање у висини 1/12 месечно од 75% просечно исплаћене зараде по запосленом у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику – за претходну годину. Основ примене оба наведена критеријума не би значио примену прописа на актуелну правну ситуацију, него начин да се изврши обрачун штете коју трпе запослени због пропуштања послодавца да уреди висину накнаде.

Ако се вратимо на почетак овог разматрања и окренемо ка будућности, може се рећи да се оправдано очекују активности репрезентативних синдиката у погледу постизања договора са државом, као послодавцем, у вези са висином права на топли оброк и регрес, чиме се отклањају све недоумице које се односе на постојање и начин остваривања ових права. Те активности могу се очекивати већ приликом израде нацрта буџета за 2020. г., тако да запослени у државним органима основано могу очекивати и примања по основу регреса и топлог оброка од наредне године.

Електронски часопис
ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Електронски часопис Пословни саветник налази се на интернет страници **www.poslovnisavetnik.net** и користи се путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци могу да се штампају и копирају.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Решење о престанку радног односа кроз закон и праксу, са посебним освртом на проблем достављања

Законска решења, судска пракса и мишљења надлежних органа која се односе на форму, састав и начин достављања решење о отказу уговора о раду, као и друга питања из праксе везана за овај акт, тема су овог текста.

Мр Жељко Албанезе

ОСНОВНА ЗАКОНСКА РЕШЕЊА

Према члану 30. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење – даље: Закон), радни однос се заснива уговором о раду који закључују запослени и послодавац. Уговор се сматра закљученим када га потпишу запослени и послодавац (у чије име и за чији рачун уговор о раду закључује надлежни орган код послодавца, односно лице утврђено законом или општим актом послодавца или лице које они овласте). Истовремено, према члану 185. Закона, уговор о раду отказује се решењем у писаном облику и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку. Решење мора да се достави запосленом лично, у просторијама послодавца, односно на адресу пребивалишта или боравишта запосленог. Уколико послодавац није могао да на овај начин достави решење, о томе је дужан да сачини писмену белешку и да решење објави на својој огласној табли. По истеку рока од осам дана од дана објављивања на огласној табли решење се сматра достављеним. Запослени је дужан да наредног дана од дана пријема решења у писаном облику обавести послодавца ако жели да спор решава пред арбитром, у смислу члана 194. Закона.

Према томе, решење о престанку радног односа које не може да се достави запосленом лично у просторијама послодавца, односно на адресу пребивалишта или боравишта запосленог, може да се објави на огласној табли послодавца и сматра се достављеним по истеку осам дана од дана објављивања.

НЕДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ У ПИСМЕНОМ ОБЛИКУ

Као што се могло видети, члан 185. став 1. Закона прецизира да се уговор о раду отказује решењем – у писменом облику. Стога радни однос запосленом код послодавца може законито да престане само на основу одлуке послодавца која има карактер строго формалноправног акта, који садржи основ престанка радног односа, образложење и поуку о правном леку. У случају да тај акт нема наведену форму, запосленом не може да престане радни однос.

У конкретном случају, иако је конкретно лице – тужилац био у сталном радном односу код туженог, од стране туженог није донета одлука у писаном облику о престанку радног односа тужиоцу нити је извршена исплата зараде и накнаде зараде из члана 186. Закона, односно није донета правилна и законита одлука о престанку радног односа. То практично значи да тужиоцу радни однос није престао јер није ни утврђен престанак радног

исплату накнаде зараде у случају да се са запосленим споразуме да престане с радом пре истека отказног рока.

Полазећи од тога да је законском одредбом утврђено максимално трајање отказног рока, одредбе општег акта и уговора о раду којима се утврђује отказни рок у дужем трајању од тридесет дана у супротности су са Законом, па се непосредно примењује Закон у случајевима када је општи акт утврдио дужи отказни рок од тридесет дана.

С обзиром на то да запослени против решења о престанку радног односа може да покрене спор пред надлежним судом, решење мора да садржи и поуку да спор може да се покрене у року од шездесет дана од дана достављања решења.

Што се тиче питања одговорног лица за решавање радноправног статуса запослених, па и потписивања решења о отказу уговора о раду, указујемо на то да је одредбом члана 192. Закона прописано да у правном лицу о правима, обавезама и одговорностима из радног односа одлучује надлежни орган код послодавца, односно лице утврђено законом или општим актом послодавца или лице које они овласте. Стога решење о престанку радног односа доноси надлежни орган код послодавца, односно лице утврђено законом или општим актом послодавца или лице које они овласте. Решење потписује лице које га доноси, а потпис се оверава печатом послодавца.

Коначно, решење мора да садржи број и датум доношења.

Недостатак било ког од законом прописаних саставних делова чини решење незаконитим.

Повећање плата у јавном сектору – од плате за новембар 2019. год.

Вишак новца у буџету биће расподељен, између осталог, и за повећање плата у јавном сектору, што је омогућено усвајањем измена и допуна Закона о буџету Републике Србије за 2019. годину и Закона о буџетском систему (објављени у „Сл. гласнику РС" бр. 72/2019 од 7. 10. 2019. године).

Редакција

Према **новим одредбама у члану 27е** Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС", бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – исправка, 108/13, 142/14, 68/15 – др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19 и 72/19), **почев од плате за новембар 2019. године, повећаће се плате корисника буџетских средстава, односно корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, и то:**

1) Министарства унутрашњих послова, Безбедносно-информативне агенције и Министарства одбране – за 9%;
2) Уставног суда – за 9%;
3) судова, тужилаштава и завода за извршење кривичних санкција – за 9%;
4) високошколских установа, установа основног и средњег образовања и установа ученичког и студентског стандарда – за 9%;
5) истраживача (осим истраживача у научноистраживачкој установи који право на повећање плата остварују у високошколској установи) и помоћног особља у научноистраживачкој делатности – за 10%;
6) установа културе – за 10%;

Исплате запосленима поводом државног празника Републике Србије

Према одредбама Закона о државним и другим празницима у Републици Србији („Сл. гласник РС”, бр. 43/2001, 101/2007 и 92/2011), државни празник Републике Србије је Дан примирја у Првом светском рату, који се празнује 11. новембра, што је ове године понедељак. Тог дана не раде државни и други органи, привредна друштва и други облици организовања за обављање делатности или услуга, а запослени остварују право на одсуство са рада и право на накнаду зараде или увећање зараде за рад на дан празника, као и нека друга права.

Мр Жељко Албанезе

Право на одсуство са рада и право на накнаду зараде

У складу са чланом 114. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење – даље: Закон), запослени има право на накнаду зараде у случајевима одсуства са рада у дане празника који су нерадни дани, при чему се висина те накнаде утврђује на следећи начин:

1) основица за накнаду зараде је просечна зарада запосленог у претходних 12 месеци, исплаћена у складу са општим актом и уговором о раду;

2) износ накнаде зараде утврђује се тако што се израчуната основица за накнаду множи са процентом 100.

Изузетно, запослени који ради у сменском распореду радног времена, па му је понедељак 11. новембар дан недељног одмора, на тај понедељак одсуствује са посла по основу недељног одмора, без права на накнаду зараде.

Накнада зараде за један дан одсуства на дан празника у новембру 2019. године утврђује се на основу просечне зараде запосленог за претходних 12 месеци, дакле за период новембар 2018 – октобар 2019. године. У основицу за обрачун накнаде зараде улазе сва примања која, у смислу члана 105. став 3. Закона, чине зараду, а то су:

- исплаћена зарада по сату за ефективне сате рада у претходних 12 месеци и део зараде по основу радног учинка (стимулација);
- увећана зарада исплаћена у претходних 12 месеци по основу рада на дан празника, ноћног рада, рада у сменама, прековременог рада, минулог рада и других увећања прописаних општим актом послодавца;
- друга примања која имају карактер зараде, која су у претходних 12 месеци исплаћена (теренски додатак, додатак за одвојени живот и друга давања запосленима која имају карактер зараде).

Уз евидентирање наведених исплата са карактером зараде, приликом обрачуна просечне зараде по сату у претходних 12 месеци послодавци паралелно морају да утврде укупно остварене ефективне сате рада, а то су сати по основу редовног рада, прековременог рада, рада на дан празника и др. При томе, исплаћена накнада зараде (за време боловања, годишњег одмора, пла-

празника који је нерадни дан увећање зараде износи најмање 110%, а обрачунава се на основну зараду запосленог.

У посебном случају, када запослени коме је распоредом радног времена утврђена радна недеља у трајању од пет или шест радних дана мора да ради на дан празника, и то дуже од редовних 8 часова, проширује се листа његових примања. У оваквом случају, осим зараде, запослени прима и увећање зараде за рад на дан државног празника и увећање зараде за прековремени рад. Иста два увећања зараде примиће и запослени у сменском распореду рада ако је понедељак дан његовог недељног одмора, односно, ако је запослени радио у понедељак 11. новембра, на дан свог недељног одмора, на крају месеца имаће додатне сате рада, односно прековремени рад, због чега му, поред увећања зараде за рад на празник, следи и исплата увећања зараде за прековремени рад по стопи од најмање 26% на основну зараду за часове прековременог рада.

Остале напомене

У вези са предстојећим даном празника наведене су и следеће напомене:

1) Уколико у време коришћења годишњег одмора падне дан празника, годишњи одмор се продужава за дане празника.

2) Запосленом који се налази на боловању, породиљском одсуству или другим одсуствима припада накнада зараде утврђена за конкретно одсуство и за оне радне дане на које је током тог одсуства пао празник.

3) Када послодавац упути запосленог на службено путовање на дан празника који је по закону нерадни дан, запослени по том основу има право на:

- дневницу за службено путовање у висини утврђеној законом и општим актом послодавца, односно уговором о раду;
- зараду за тај дан у висини која је утврђена општим актом и уговором о раду за послове које запослени обавља – 100% зараде за тај дан;
- увећану зараду за рад на дан празника у висини од 110% основне зараде.

Према томе, ако послодавац упути на службено путовање запосленог на дан празника који је по закону нерадни дан, сматра се да је запослени радио на дан празника и по том основу не увећава му се дневница за службено путовање, већ му се исплаћује у износу утврђеном општим актом послодавца, а увећава се зарада за рад на дан празника за 110%, сходно члану 108. Закона. То значи да запосленом за службено путовање на дан празника, поред дневнице, припада и дневни износ зараде за тај дан од 210%.

4) Уколико се запослени налази на тзв. принудном плаћеном одсуству по члану 116. Закона, односно плаћеном одсуству, а у периоду његовог одсуства је дан празника, за тај дан запослени остварује накнаду зараде у висини од 100% просечне зараде у претходни 12 месеци, према члану 114. Закона, а не 60% према члану 113. Закона. Дакле, дани празника се не рачунају у дане ових одсустава (Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања бр. 011-00-376/2018-02 од 25. 5. 2018. године). Практично, за дане празника продужавају се дани наведених плаћених одсустава.

Електронски часопис

ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси налази се на интернет страници **www.legeartis.rs**, ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци се могу чувати у ***PDF*** формату, а могу и да се штампају и копирају.

Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња и др.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Новија судска пракса из области радног права

У наставку су наведени примери из судске праксе који се односе на заснивање радног односа на одређено и неодређено време, на рад ван радног односа, престанак радног односа и обавезу исплате отпремнине, али и на друге институте радног права.

ОТКАЗ УГОВОРА О РАДУ СА ПРОБНИМ РАДОМ

Уговор о раду којим је уговорен пробни рад отказује се решењем које мора да садржи образложење, тј. разлоге за отказ таквог уговора о раду.

Из образложења:

Правилно су закључили нижестепени судови да је решење тужене о отказу уговора о раду сада покојном ВВ незаконито, као и да отуда тужиље, као његове правне следбенице, имају право и на накнаду зараде коју би он остварио у наведеном периоду.

Одредбом члана 36. Закона о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/05 и 61/05), који је важио у време отказа уговора, прописано је да се уговором о раду може уговорити пробни рад који траје најдуже шест месеци, као и да за време пробног рада послодавац и запослени могу да откажу уговор о раду са отказним роком који не може бити краћи од пет радних дана. Користећи наведено овлашћење тужена је тужиоцу у току трајања пробног рада дала отказ уговора о раду решењем које у образложењу не наводи разлоге за отказ уговора, већ само констатује чињенице када је покојни ВВ засновао радни однос на неодређено време и да је по наведеној законској одредби, односно члану 36. став 3. Закона о раду за време трајања пробног рада уговор о раду отказан.

Основно спорно питање у овој парници је да ли је постојала обавеза тужене, као послодавца, да у образложењу решења о отказу уговора о раду наведе разлоге за отказ. Неспорно је у конкретном случају да је покојни ВВ са туженом закључио уговор о раду на неодређено време, а у складу са чланом 30. поменутог Закона о раду. Уговор о раду у складу са чланом 36. може да садржи одредбу о пробном раду, али та одредба не доводи у питање да се ту ради о уговору о раду којим се заснива радни однос. Према одредби члана 185. став 1. Закона о раду, уговор о раду се отказује решењем у писменом облику и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку. Пошто је уговор о раду са уговореним пробним радом само једна врста уговора којим се заснива радни однос, то поменута одредба члана 185. став 1. мора да се примењује и на отказ уговора о раду са пробним радом, без обзира на то што у одредби члана 36. став 3. изричито не стоји да се уговор о раду којим је уговорен пробни рад отказује решењем које мора да садржи образложење. Ако решење о отказу уговора о раду мора да садржи образложење, по правној природи – суштини образложењем било којег правног акта, па самим тим и решења о отказу уговора о раду, дају се разлози за доношење таквог решења, односно за оно што је садржано у изреци поменутог решења. Пошто запослени против решења о отказу уговора о раду може да користи правна средства уколико то решење не би садржало образложење са разлозима отказа, па би запослени практично био лишен могућности да правно средство користи, тако да је управо и решење о отказу уговора о раду без образложења и само због те чињенице незаконито. Нема сумње да је одредба члана 36. став 3. тада важећег Закона о раду била недоречена, па самим тим и недовољно разумљива, али се у таквој ситуацији одредбе закона тумаче у складу са свим осталим одредбама закона циљним тумачењем.

Према томе, тужилац има право на исплату отпремнине у складу са претходно наведеним одредбама материјалног права, али се, иако се под зарадом, у смислу члана 105. став 2. Закона о раду, подразумева зарада која садржи порез и доприносе, отпремнина не исплаћује у бруто, већ у нето износу.

(Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1017/18 од 5. 9. 2018)

НАКНАДА ШТЕТА КОЈУ ЗАПОСЛЕНИ ПРОУЗРУКУЈЕ НА РАДУ

Ако запослени не накнади штету коју проузрокује на раду, без његовог пристанка послодавац не може да се намири из зараде запосленог, већ може да се обештети само подношењем тужбе суду.

Из образложења:

Одредбама чл. 163. ст. 1, 5. и 6. важећег Закона о раду прописано је да је запослени одговоран за штету коју је на раду или у вези с радом намерно или крајњом непажњом проузроковао послодавцу у складу са законом. Постојање штете, њену висину, околности под којима је настала, ко је штету проузроковао и како се накнађује утврђује послодавац у складу са општим актом, односно уговором о раду. Ако се накнада штете не оствари у складу са одредбама ст. 5. овог члана, о накнади штете одлучује надлежни суд.

Ако запослени поступи по решењу, узима се да је штету отклонио. Али ако штету не накнади, послодавац без његовог пристанка не може да се намири из зараде запосленог, тако да може да се обештети само подношењем тужбе суду. Стога се поставља питање да ли предмет судске заштите може бити одлука коју је донео послодавац. Наиме, да ли запослени има правни интерес да ту одлуку побија, јер се она и кад постане правоснажна не може извршити без његовог пристанка. Такав интерес свакако нема ни послодавац. Интерес послодавца је да се одлука изврши. Пошто је не може извршити без пристанка запосленог, кад тог пристанка нема, послодавцу не преостаје ништа друго него да од суда тражи да запосленог обавеже да проузроковану штету накнади. Тај спор суд решава пуном јурисдикцијом, а одлучује о самом праву на накнаду штете, а не о законитости одлуке коју је о томе послодавац донео.

Тужени је пружио доказ да је поднео тужбу против тужиоца ради накнаде штете која је у Основном суду у Лесковцу заведена под бројем П. 2735/17.

Одредбама чл. 328. ЗПП-а прописано је да, ако пред истим судом тече више парница између истих лица или више парница у којима је исто лице противник разних тужилаца или разних тужених, све ове парнице могу да се решењем суда споје ради заједничког расправљања ако би се тиме убрзало расправљање или смањили трошкови. За све спојене парнице суд може да донесе заједничку пресуду.

С обзиром на све наведено несумњиво је да је побијана пресуда морала бити укинута јер се спорни однос не може решити оценом законитости оспореног решења, већ у спору пуне јурисдикције, па како је поднета тужба послодавца за накнаду штете, то има места спајању парница у смислу наведених одредаба чл. 328. ЗПП-а.

У поновном поступку првостепени суд ће поступити по изнетим примедбама, пре свега имајући у виду да се спор за случај када запослени причини штету послодавцу решава пуном јурисдикцијом по тужби послодавца и да се одлучује о самом праву на накнаду штете, а не о законитости одлуке коју је о томе послодавац донео, а имаће у виду и чињеницу да је тужени поднео тужбу за накнаду штете. Стога ће ценити постојање правног интереса тужиоца за подношење ове тужбе, а уколико на основу чл. 328. ЗПП-а споји парнице ради једновременог расправљања и одлучивања, утврдиће потпуно и правилно чињенично стање од значаја за одлучивање и правилном применом материјалног права донеће одлуку о захтевима странака.

(Решење Апелационог суда у Нишу Гж1. 3944/17 од 13. 2. 2018)

Нови систем правних лекова у Закону о извршењу и обезбеђењу

Хронолошки су приказане новоусвојене промене оних делова ЗИО-а који се превасходно односе на жалбу и приговор као врсту правних лекова, али и измене које се односе на захтев за изузеће судије и јавног извршитеља, захтев за отклањање неправилности, противизвршење и одлагање извршења. На крају, ту су и измене које се односе на парнични поступак за утврђивање недозвољености извршења, као и на намирење новчаних потраживања насталих из комуналних и сродних делатности.

Дејан Обренић,
дипл. правник

Дана 3. 8. 2019. године ступио је на снагу Закон о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 54/2019), којим су унете обимне и значајне измене у Закон о извршењу и обезбеђењу. Разлог за овако крупне измене ЗИО-а лежи пре свега у томе што су приликом трогодишње примене овог закона уочене бројне мањкавости које се нису могле превазићи техникама тумачења законских одредби нити мањим изменама појединих чланова. Међу најбитнијим недостацима ЗИО-а били су недостаци који су постојали у систему правних лекова у извршном поступку. С обзиром на суштински значај који правни лекови имају у сваком правном поступку, па тако и у извршном, одавно је било јасно да се овај проблем мора решити на темељан и битно другачији начин у односу на онај који постоји у ЗИО-у. Овде ће на хронолошки, сумаран начин бити приказане новоусвојене промене оних делова ЗИО-а који се односе на систем правних лекова, и то како жалбе и приговора, као редовних правних лекова, тако и предлога за враћање у пређашње стање и захтева за отклањање неправилности, као правних средстава која су у досадашњој примени ЗИО-а мање-више коришћена у својству правних лекова. Новоусвојене измене ЗИО-а почеће да се примењују почев од 1. 1. 2020. године, па постоји нада да ће нови систем правних лекова довести до њиховог лакшег разумевања и ефикасније примене у пракси.

У циљу лакшег праћења измена и допуна по члановима Закона, у наставку текста термин „закон” односиће се на Закон о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 54/2019), а термин ЗИО на Закон о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 106/2015, 106/2016 – аутентично тумачење и 113/2017 – аутентично тумачење).

ЗАХТЕВ ЗА ИЗУЗЕЋЕ СУДИЈЕ

Чланом 4. Закона прецизиран је члан 13. ЗИО-а, којим се уређује питање изузећа судије. Овим је прецизније дефинисан рок за подношење захтева за изузеће судије тако што је сада прописано да, **кад извршење спроводи јавни извршитељ, изузеће судије може да се захтева док не истекне рок за доношење**

извршитеља, којим је одлучено о предлогу за извршење на основу извршне исправе ради намирења потраживања из комуналних и сродних делатности, одлучује другостепени суд на чијем подручју извршни дужник има пребивалиште, боравиште или седиште. У свему осталом сходно се примењују одредбе ЗИО-а.

У складу са наведеним изменама чланова 398, 399. и 400. јесу и измене које су прописане чланом 144. Закона, којима су брисана чак три одељка са укупно 13 чланова, којима је била уређена област побијања решења донетих по предлогу за извршење на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности. Потреба за овим одредбама је престала из простог разлога што се на предметну област сада сходно примењују опште одредбе о спровођењу извршења на основу веродостојне или извршне исправе.

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Из свега изнетог јасно је да је законодавац био врло свестан проблема које су нејасне или компликоване норме ЗИО-а, које уређују систем правних лекова, изазивале у примени. Желећи да што брже оконча наведене проблеме, законодавац је предметне норме заменио једноставнијим и разумљивијим, а неретко и нормама које су се у нашем правном систему примењивале на основу раније важећих закона. С обзиром на то да је до почетка примене нових одредби Закона остало још пар месеци, остаје да се надамо да ће сви субјекти њихове примене спремно дочекати најновију верзију ЗИО-а, као и да ће ове измене и допуне довести до отклањања проблема које су досадашње норме изазивале у пракси.

Електронско издање

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници **www.propisi.net** и садржи преко 250.000 докумената: прописе, судску праксу, службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области, као и коментаре прописа врхунских стручњака, при чему су сва наведена документа међусобно повезана.

ЗАШТО СЕ ПРЕТПЛАТИТИ БАШ НА ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима, као и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова нуде могући резултати.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Различите тенденције у пракси приликом оцењивања постојања кривичног дела насиље у породици

С обзиром на то да је кривично дело (али и читав феномен) насиља у породици већ дуже време у жижи интересовања стручне и шире јавности, као и да супротстављање истом путем кривичног и некривичног законодавства изазива тешке последице по чланове породице, у овом тексту скренута је пажња јавности на неке тенденције везане за процесуирање овог кривичног дела.

Никола Пантелић,
заменик јавног тужиоца у Трећем основном јавном тужилаштву у Београду

У Треће основно јавно тужилаштво у Београду приспело је Решење Апелационог суда у Београду Кж2 847/19 од 15. 5. 2019. године, којим је укинуто Решење Трећег основног суда у Београду (К. бр. 268/18 – Кв. бр. 252/18 од 5. 2. 2019. године) о потврђивању оптужнице тужилаштва које поступа пред тим судом за кривично дело насиље у породици.

Иако се на први поглед поменуто решење не разликује пуно од других, сличних решења којим су укинуте потврђене оптужнице, садржина образложења наводи нас на преиспитивање изведених закључака тог суда, али и других судских инстанци. Осим што је непримерена дужина трајања поступка у овој фази (готово годину дана од подношења оптужног акта суду) у предмету у коме се чланови породице разрачунавају потезањем ножа и наношењем повреда истим, овај предмет би могао (осим конкретних последица) да успостави негативну тенденцију за предстојеће случајеве и да сузи опсег кривичноправног процесуирања породичног насиља, што је супротно тенденцијама нашег друштва.

Укратко, у горецитираном предмету Апелациони суд сматра да породично насиље (у кривичноправном смислу) постоји само уколико се (1) испољи насиље којим се угрожава спокојство и телесни интегритет чланова породице и уколико је (2) испољено насиље довело *до континуираног осећаја угрожености* услед чега *последица мора бити трајна јер је то један од битних елемената кривичног дела*, како се наводи у предметној одлуци Апелационог суда у Београду.

До ових, може се рећи, посебних услова за процесуирање кривичног дела насиље у породици дошло се постепено. Наиме, пре две године Апелациони суд у Новом Саду констатовао је да *би постојало кривично дело насиље у породици, мора постојати осећај угрожености код оштећеног и тај осећај угрожености мора имати континуирани облик*. Међутим, из образложења произлази следеће:

[…] Битно обележје кривичног дела насиље у породици јесте, поред осталог, да се радњом извршења тог дела угрожава спокојство и душевно стање члана своје породице... У том смислу било је нужно утврдити да ли је код наведеног малолетног оштећеног дошло до угрожавања спокојства и душевног стања.

до угрожавања спокојства, телесног интегритета и душевног стања мал. оштећене, јер је она након критичног догађаја наставила да живи са својим ујаком, окривљеним Д. П., који се стара о њој, издржава је и даје јој новац. Наиме, по налажењу овог суда, радње извршења које је предузео окривљени у виду ударања оштећене рукама по глави и телу, вучења за руку и увртања прста на руци, и наношења више лаких телесних повреда, без обзира на то што су предузете само једном, објективно посматрано су такве да доводе до угрожавања спокојства, телесног интегритета и душевног стања члана породице, што се несумњиво и десило критичном приликом у виду угрожавања телесног интегритета мал. оштећене.

Дакле, упркос чињеници да је ујак наставио да живи са малолетном оштећеном, радње које је предузео само једном чине биће кривичног дела насиље у породици и окривљени је за то санкционисан – јасан је Апелациони суд у Крагујевцу.

Сужавање последице кривичног дела насиља у породици на наведени начин може се одразити и на нека друга кривична дела код којих је последица такође осећај несигурности, као што је случај са кривичним делом угрожавање сигурности (138. КЗ-а). Уколико неко запрети празним оружјем и изазове страх код оштећеног, тог момента остварiће се биће кривичног дела угрожавање сигурности (Зоран Стојановић, „Коментар Кривичног законика", Београд, 2017, стр. 495–496). Правећи логичну компарацију са последњим ставовима Апелационог суда у Београду, да би постојало кривично дело угрожавање сигурности потребно је да постоји трајни осећај угрожености, односно да се оштећени, и када је сазнао да је пиштољ празан, плашио за своју сигурност. Међутим, у пракси није тако. Да би било остварено биће овог кривичног дела, осећај несигурности мора да буде остварен само у тренутку када се дело сматра свршеним. Нема разлога да се у пракси прави дистинкција између ове две несигурности, тим пре што је заштитни објект кривичног дела насиље у породици – породица, а уколико је она очувана (пример са ујаком и малолетном оштећеном), може да се постави (макар теоријско) питање оправданости и сврсисходности процесуирања окривљеног.

Уколико би морало да се определи за неку од „понуђених" могућности постојања кривичног дела насиље у породици, то свакако не би била конструкција Апелационог суда у Београду у предмету Кж2 847/19 од 15. 5. 2019. године. Разлог је правна несигурност. Није могуће квалитетније определити „континуирани осећај угрожености" оштећене, који је искључиво субјективан и зависи од њеног тренутног расположења (или страха), а не од, рецимо, вишеструког понављања или застрашујуће бахатог начина извршења кривичног дела. Други судови у наведеним примерима определили су се листом за објективније параметре (два или више догађаја, начин извршења итд.) који показују далеко већи степен правне сигурности.

Без обзира на квалитетнија или мање квалитетна решења, сматрамо да грађани Србије не заслужују овако широк дијапазон могућности од којих ће зависити (не)постојање кривичног дела насиље у породици. Сузбијање потенцијалног насиља у породици од стране основних јавних тужилаштава и полиције применом Закона о спречавању насиља у породици до „границе пуцања" проширило је круг лица која могу доћи под његов домашај. Такође, у пракси се показало да и најбенигније ситуације представљају потенцијалну опасност за будуће насиље у породици, услед чега се предметни закон односи и на њих. Хитне мере које се изричу у тим приликама (да би се спречило евентуално будуће насиље у породици) јесу ригорозне. Све указује на то да, када већ дође до тешких поремећаја породичних односа које се квалификују као кривично дело насиље у породици, није упутно произвољно скраћивати домашај кривичног законодавства.

Притужбе на рад Полиције

Пишући о систему решавања притужби на рад Полиције ауторка овог чланка бавила се и начином рада Сектора унутрашње контроле, с посебним освртом на његову организциону и оперативну независност.

Маја Матић,
начелник Одељења за поступање по представкама Агенције за борбу против корупције

I ПРУЖАЊЕ УСЛУГА ГРАЂАНИМА

Најважнији стратешки циљ који Министарство унутрашњих послова поставља свом развоју до 2023. године представља ефективан, ефикасан и економичан рад Министарства као савремене, демократске и одговорне полицијске службе, која гарантује безбедност и делује као сервис грађана (Стратегија развоја МУП 2018–2023. године). Како би се, у складу са реформским процесима који стављају акценат на оријентисаност Полиције на пружање услуга грађанима, и пружиле квалитетније, брже и боље услуге, веома је важно да постоји одговарајући правни механизам помоћи грађанима у случају када сматрају да је та услуга неадекватно пружена.

Постојање независног система решавања притужби на рад Полиције у сваком систему доводи до постизања највиших стандарда у раду Полиције, владавине права и поштовања људских права у свим радњама Полиције и већег поверења јавности у рад Полиције, затим до веће одговорности за полицијске службенике, ефикасне и правичне накнаде за све оне који су оштећени незаконитим полицијским радом и веће отворености и разумевања рада Полиције од стране грађана, као и до отклањања недостатака и умањења будућих грешака и умањења криминалитета.

Ефикасно решавање притужби грађана на рад Полиције треба да омогући да грађани брзо и једноставно могу да поднесу притужбу, да се идентификује незаконит рад Полиције и, где је могуће, да се обезбеде докази који поткрепљују будућу кривичну истрагу и дисциплински поступак, затим да се Полицији обезбеде информације са терена од грађана, а грађанима адекватан и аргументован одговор у случају незаконитог рада Полиције, као и да се превентивно делује на могуће злоупотребе полицијске службе и да се у сарадњи са другим регулаторним органима обезбеде примена и мониторинг над поштовањем полицијских стандарда.

II МЕЂУНАРОДНИ СТАНДАРДИ ЕФИКАСНОГ ПОЛИЦИЈСКОГ НАДЗОРА И УНУТРАШЊА КОНТРОЛА РАДА ПОЛИЦИЈЕ У СРБИЈИ

Постојање независног и ефикасног система решавања притужби на рад Полиције од фундаменталне је важности како би се успоставила одговорна полицијска служба. Независно и ефикасно решавање притужби на рад Полиције јача поверење грађана и поуздање у овај орган јавне управе и осигурава то да ни Полиција није заштићена од кажњавања уколико не врши службене дужности и не обавља полицијску службу у јавном интересу и за добробит грађана. Систем решавања притужби мора да постоји самостално у случајевима незаконитог рада Полиције и не представља замену за кривични и грађански поступак.

Систем притужби на рад Полиције мора да буде јасан, прецизан, једноставан за разумевање, отворен и доступан грађанима, али и брз, ефикасан и кадровски оспособљен, како би могао да допринесе поверењу грађана у рад Полиције.

*) Од кључне важности за правилно функционисање система решавања притужби грађана јесте ***организациона и оперативна***

Један од најважнијих података који говори о независности и успешности контролне полицијске службе представља број руководилаца против којих је поднета кривична пријава. Током 2018. године Сектор унутрашњих контроле поднео је кривичне пријаве против тридесет руководилаца на следећим радним местима: начелник Регионалног центра према Бугарској; два начелника полицијске станице; један заменик начелника одељења у Управи криминалистичке полиције у подручној полицијској управи; три командира саобраћајне полицијске испоставе; један помоћник командира станице граничне полиције; један помоћник командира полицијске испоставе; један заменик командира полицијског одељења; један шеф Одсека за сузбијање криминалитета; један шеф Одсека за управне послове; један руководилац групе у Одсеку за сузбијање криминалитета; пет вођа сектора и вођа саобраћајног сектора; три заменика вође сектора; три шефа смене; један вођа смене и четири помоћника вође смене и помоћника шефа смене. Наведена статистика говори о томе да су кривичним пријавама у претежном броју случајева обухваћени само нижи руководиоци у Министарству унутрашњих послова, као и да су изостале активности усмерене на средњи и високи менаџмент у Полицији, где је према свим истраживањима корупција најраспрострањенија.

IV ЗАКЉУЧАК

Рад Сектора унутрашње контроле, иако значајно унапређен новим овлашћењима и превентивним коруптивним механизмима, неће довести до значајног унапређења рада Полиције и неће довести до значајнијег унапређења система одговорности у Полицији зато што не поседује гаранције независности које су преко потребне да би контрола рада Полиције била сврсисходна.

Извесност да ће, у ситуацији када се догодила злоупотреба положаја или друга незаконитост у раду, бити покренут кривични поступак или дисциплински поступак против полицијског службеника или запосленог у Министарству унутрашњих послова, независно од тога на ком руководећем или другом месту се налази, као и да ће исти бити окончан у разумном року, а не застарети, представља најважнији превентивни механизам и најозбиљнију заштиту против неодговорности и пристрасности, као и есенцијално питање за поверење грађана у полицијски притужбени систем.

Много напора је потребно да би се сви принципи ефикасне контроле и поступања по притужбама на рад Полиције задовољили – да постоји независност у раду, која подразумева непостојање хијерархијских веза између запослених који раде на случајевима разоткривања и полицијских службеника против којих је поднета притужба; затим да постоји адекватност, односно способност да се обезбеде докази и прецизно утврди да ли је понашање полицијског службеника било несавесно и незаконито, али и да се открију и казне сви они који су за случај одговорни; као и да постоји ажурност, која подразумева да случај мора да се истражи брзо и експедитивно, али и да у истраживање случаја морају да се укључе лица која су понашањем полицијског службеника била оштећена и која имају право да у поступку заштите своје легитимне интересе. На крају, веома су важни и мишљење грађана и јавни надзор, који је могућ једино онда када су процедуре и начин одлучивања контролног тела јасни, отворени и транспарентни – да би се обезбедила одговорност и правичност.

Најобјективнији суд о раду Полиције, нових превентивних надлежности Сектора унутрашње контроле и функционисању притужбеног полицијског система у земљи, као и о његовој усаглашености са међународним стандардима, ипак ће дати ГРЕКО организација у петом евалуационом кругу који Србији предстоји, која у фокусу има превенцију корупције и интегритет на највишим извршним функцијама и у Полицији, при чему у свакој земљи чланици испитује етичке принципе и правила понашања, правила о сукобу интереса, недозвољене активности, пријављивање имовине, прихода и обавеза, као и спровођење свих правила и процедура у пракси и ефикасност коруптивних механизама.

Пристанак лица за обраду података о личности према новом Закону о заштити података о личности

Детаљно су разрађена нека од најбитнијих питања која се тичу пристанка за обраду података о личности према новом Закону, која се пре свега односе на руковаоце и њихову обавезу усклађивања пословања са законом у погледу обраде личних података на основу пристанка лица, и то: законско дефинисање пристанка лица за обраду података о личности; елементи који пристанак за обраду личних података чине правно ваљаним; рок трајања пристанка; опозив пристанка; пристанак малолетног лица за обраду података о личности.

Петар Мијатовић,
адвокат

Народна скупштина Републике Србије усвојила је нови Закон о заштити података о личности („Сл. гласник РС”, бр. 95/18 – даље: **Закон**), који је ступио на снагу 21. новембра 2018. године, а примењује се од 21. августа 2019. године. Текст Закона у највећој мери је усаглашен са Општом уредбом о заштити података о личности Европске Уније (даље: **Општа уредба**), као и са тзв. Полицијском директивом која уређује обраду података о личности од стране надлежних органа у вези са кривичним поступцима и претњама националној безбедности.

Закон је увео многобројне важне институте и измене које су предвиђене и самом Општом уредбом. Тако је, имајући у виду глобални процес дигитализације, развој технологија и електронске трговине, законодавац препознао потребу за другачијим регулисањем пристанка лица за обраду података о личности у односу на ранија законска решења, што је првенствено инспирисано одредбама Опште уредбе.

Пристанак лица и у новом закону представља један од законских основа за обраду података о личности, како је то предвиђено чланом 12. став 1. тачка 1) Закона.

I. ЗАКОНСКО ДЕФИНИСАЊЕ ПРИСТАНКА ЛИЦА ЗА ОБРАДУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

Чланом 4. став 1. тачка 12) Закона пристанак лица на које се подаци односе дефинисан је као *свако добровољно, одређено, информисано и недвосмислено изражавање воље тог лица, којим то лице, изјавом или јасном потврдном радњом, даје пристанак за обраду података о личности који се на њега односе*.

Дакле, за разлику од доскорашњег законског решења, по којем није ни постојала дефиниција пристанка као таква, а сам пристанак могао је бити дат само у писаној форми, новим законским решењем проширује се значење пристанка тако да то може да буде усмена, писана или електронска изјава или било која потврдна радња из које може да се недвосмислено закључи да је лице за заштиту података о личности дало пристанак за обраду података о личности.

Чланом 16. став 3. Закона предвиђено је да руковалац мора да предузме разумне мере у циљу утврђивања да ли је пристанак дао родитељ који врши родитељско право, односно други законски заступник малолетног лица, узимајући у обзир доступне технологије.

Будући да Закон не прописује конкретне начине на које би руковаоци требало да утврђују да ли малолетна лица имају преко 15 година, као ни начине на које би требало да прикупљају пристанак родитеља и да утврђују нечије право на давање таквог пристанка, значи да сами руковаоци морају да одреде и систематизују механизме за реализацију ових обавеза. Радна група у Смерницама напомиње да приступ руковалаца у таквим ситуацијама мора бити сразмеран информацијама које прикупљају, што практично значи да су дужни да прикупљају само ограничене количине информација, у зависности од сваког конкретног случаја.

2) Пристанак малолетног лица за обраду података која није у вези са коришћењем услуга информационог друштва

Као што је већ напоменуто, Закон не уређује случајеве пристанка малолетног лица на тзв. офлајн-обраду података о личности, односно на обраду података која није у вези са коришћењем услуга информационог друштва, тј. пристанак лица на обраду података није уређен тако да успоставља јединствену старосну границу.

Различити прописи у Републици Србији прописују различите старосне границе за поједине правне послове и радње које могу да предузимају малолетна лица. Сходно члану 64. Породичног закона („Сл. гласник РС”, бр. 18/05 и 72/11 – др. закон), **дете које није навршило 14. годину живота (млађи малолетник)** може да предузима правне послове којима прибавља искључиво права, правне послове којима не стиче ни права ни обавезе и правне послове малог значаја. С друге стране, **дете које је навршило 14. годину живота (старији малолетник)**, поред правних послова које може да предузме млађи малолетник, може да предузме и све остале правне послове уз претходну или накнадну сагласност родитеља, односно органа старатељства за законом одређене правне послове.

Наведеним чланом Породичног закона даље је прописано да **дете које је навршило 15. годину живота** може да предузима правне послове којима управља и располаже својом зарадом или имовином коју је стекло сопственим радом.

Имајући у виду горенаведено, јасно је да старосна граница малолетног лица за давање пристанка за офлајн-обраду података о личности није одређена. Међутим, ако се узму у обзир законске старосне границе малолетног лица за предузимање појединих правних послова, могло би се поћи од претпоставке да малолетно лице може да дâ свој пристанак за офлајн-обраду оних података о личности који би били неопходни за предузимање правних радњи које ова лица по закону могу да предузимају. У зависности од старосне границе малолетног лица која је прописана за предузимање појединих правних радњи, такав пристанак за офлајн-обраду података о личности могла би да дају како малолетна лица са тако и малолетна лица без навршених 14 година живота.

У сваком случају, имајући у виду ограничену пословну способност малолетних лица прописану законом, може се закључити да ће у веома малом броју случајева пристанак малолетног лица (које нема навршену 18. годину живота) за офлајн-обраду података о личности бити дозвољен без сагласности родитеља, односно органа старатељства за законом одређене правне послове.

Измене и допуне Закона о ауторском и сродним правима – шта доносе новине и прецизирања

Највећи део измена Закона последица је развоја технике и дигитализације, при чему се посебно издвајају аутори рачунарских програма и база података, с тим што је у тексту показано да циљ Закона није само хармонизација са прописима ЕУ, већ и стандардизација ауторскоправне заштите и реципроцитета, коју је Република Србија прихватила потписивањем међународних уговора и конвенција у области интелектуалне својине и ауторских права.

Др Љиљана Рудић Димић,
вештак за посебну област интелектуалне својине – ауторско право, шеф Службе за уговоре ЈП „Електропривреда Србије" Београд

Закон о изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима (даље: ЗАСП) даља је хармонизација *lex specialis* прописа интелектуалне својине за *EU Aquis* (акумулирани прописи, правни и судски акти који чине фундус права Европске уније).

Иреверзибилни процес евроинтеграција у области посебних закона интелектуалне својине отпочео је знатно раније од приступних преговора Републике Србије за чланство у Европској унији. Околност да је интелектуална својина једна од првих области које су биле предмет процена усклађености националних прописа са тековинама ЕУ резултат је и последица глобалног феномена интелектуалне својине, као и изузетног значаја који иста има на глобалном нивоу трговине, али и културног диверзитета и идентитета. ЗАСП који је управо усвојен, поред даљег усаглашавања, уједно стандардизује и пружа виши ниво заштите аутора и субјеката сродних права. Ако се у обимном тексту измена уопште може ставити акценат, онда је он стављен на продужење, односно стандардизацију трајања ауторскоправне односно сроднoправне заштите, затим на ефикасније колективно остваривање ауторског и сродних права, као и на јачање грађанскоправне заштите.

ЗАСП је објављен у „Службеном гласнику РС" бр. 66/2019 од 18. септембра 2019. године, а ступио је на снагу 26. септембра 2019. године у свом највећем делу (видети чланове 69–71. Закона о изменама и допунама ЗАСП-а, који ступање на снагу одређених чланова везују за будуће (не)извесне околности – приступање Републике Србије ЕУ, СТО, доношење нових тарифника или пак ковертирани временски рок итд.).

Предлагач Закона је Влада Републике Србије, а Нацрт закона израдило је Министарство просвете, науке и технолошког развоја, односно Завод за интелектуалну својину Републике Србије.

РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА

Законски текст је наставак напора Републике Србије, који континуирано трају више од 10 година, да у поглављу интелектуалне

скоправне заштите у Европи, у погледу које Србија нимало не заостаје, датира са краја 19. века потписивањем и ратификовањем Париске конвенције о индустријској својини од 20. марта 1883. године, при чему је Краљевина Србија била једна од 11 земаља оснивача.

Дуга традиција, развој права интелектуалне својине условљен технолошким иновацијама, дигитализацијом, интернетом итд., мењали су концепт и „лице" ауторског права пре свих и брже од свих других права интелектуалне својине, мењајући и фундаменталне постулате као што су оригиналност, доступност јавности, јавност, саопштавање јавности, исцрпљење права, емитовање, реемитовање, складиштење и др.

Спремност законског текста да одговори на потребе праксе често се огледа у „дуговечности" прописа, али када су ауторска и сродна права у питању, дуговечност је условљена развојем технологије.

Значај прописа из области интелектуалне својине није предмет дискусије. Истима је додељено посебно преговарачко поглавље у приступним преговорима заједници земаља ЕУ (поглавље 7 – „Право интелектуалне својине").*

**Основни прописи Републике Србије из области обухваћене поглављем 7 – Право интелектуалне својине су: Закон о ауторском и сродним правима, Закон о патентима, Закон о жиговима, Закон о правној заштити индустријског дизајна и Закон о заштити топографија полупроводничких производа (топографија интегрисаних кола). Предлагање прописа из области заштите и промета интелектуалне својине у делокругу је Министарства просвете, науке и технолошког развоја, као и вршење надзора над радом Завода за интелектуалну својину.*

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција ***Моје каматне стопе***, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Коментар Уредбе о изменама и допунама Уредбе о начину и условима за отпочињање обављања комуналних делатности

Предмет ове анализе су одредбе Уредбе о изменама и допунама Уредбе о начину и условима за отпочињање обављања комуналне делатности („Сл. гласник РС" бр. 51/2019 од 19. 7. 2019. године, ступила на снагу 27. 7. 2019. године), с посебним освртом на испуњење кадровског и техничког минимума од стране подносилаца захтева за проверу испуњености услова за отпочињање обављања одређене комуналне делатности.

Јасмина Вранић,
дипл. правник, координатор за прописе и нормативне послове ЈКП „Паркинг сервис" Београд

У чланку који је објављен у новембарском броју часописа прошле године тематски су обрађени разлози за доношење Уредбе, циљеви који се остварују применом Уредбе, као и преглед минималних кадровских и техничких капацитета за отпочињање обављања појединих комуналних делатности („Сл. гласник РС", бр. 13/2018 и 66/2018).

Наиме, Уредбом о начину и условима за отпочињање обављања комуналних делатности („Сл. гласник РС", бр. 13/18 од 14. 2. 2018. године), која је ступила на снагу 22. 2. 2018. године, уређују се садржина, начин и услови за отпочињање обављања комуналних делатности, а посебно стручна оспособљеност кадрова и технички капацитет који морају да испуне вршиоци комуналних делатности за обављање одређене комуналне делатности, ако то није уређено другим прописима.

Одредбом члана 2. прописано је да се одредбе ове уредбе примењују на следеће комуналне делатности: градски и приградски превоз путника у делу који обухвата јавни линијски превоз путничким бродом, скелом и чамцем у привредне сврхе; управљање гробљима и сахрањивање; погребну делатност; обезбеђивање јавног осветљења; димничарске услуге и делатност зоохигијене.

Уредбом о изменама и допунама Уредбе о начину и условима за отпочињање обављања комуналних делатности („Сл. гласник РС", бр. 66/2018 од 29. 8. 2018. године), која је ступила на снагу 6. 9. 2018. године, проширена је примена Уредбе и на следеће комуналне делатности: управљање јавним паркиралиштима, обезбеђивање јавног осветљења, димничарске услуге и делатност зоохигијене.

Уредба се не примењује на комуналне делатности које су уређене другим прописима, као што су: водоснабдевање; пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода; производња, дистрибуција и снабдевање топлотном енергијом; градски и приградски превоз путника у делу који обухвата јавни линијски превоз аутобусом, тролејбусом, трамвајем, метроом и жичаром.

Уредбом о изменама и допунама Уредбе о начину и условима за отпочињање оба-

пломираног агронома или дипломираног пољопривредног инжењера, с тим да се ова одредба не примењује на подносиоца захтева за проверу испуњености услова за комуналну делатност одржавање јавних зелених површина површине мање од 10 ha.

Технички минимум: Према критеријуму површине јавних зелених површина обухваћених одржавањем, до 10 ha мора да има: један кипер, један путар, једну мобилну подизну радну платформу, један трактор, једну ауто-цистерну, једну самоходну косачицу, једну ситну механизацију на моторни погон – тестеру, три ситне механизације на моторни погон – косе, једну ситну механизацију на моторни погон – дувач лишћа; 10–30 ha: један кипер, један путар, једну пресу, једну мобилну подизну радну платформу, један трактор, једну ауто-цистерну, једну самоходну косачицу – возило, две самоходне косачице, две ситне механизације на моторни погон – тестере, пет ситних механизације на моторни погон – коса, две ситне механизације на моторни погон – дувача лишћа и једна ситна механизација на моторни погон – пумпа за наводњавање; 30–60 ha: два кипера, два путара, једну пресу, једну мобилну подизну радну платформу, један трактор, једну ауто-цистерну, један ровокопач, једну утоварну лопату, једну самоходну косачицу – возило, три самоходне косачице, три ситне механизације на моторни погон – тестере, седам ситних механизације на моторни погон – коса, три ситне механизације на моторни погон – дувача лишћа и једна ситна механизација на моторни погон – пумпа за наводњавање, капацитет расадника дендроматеријала 2 ha и капацитет стакленика за производњу сезонског расада 250 m²; 60–120 ha: три кипера, три путара, један ХАК, једну пресу, један фургон, једну мобилну подизну радну платформу, два трактора, једну ауто-цистерну, један ровокопач, један булдожер, једну утоварну лопату, две самоходне косачице – возило, пет самоходних косачица, пет ситних механизација на моторни погон – тестере, девет ситних механизације на моторни погон – коса, шест ситних механизације на моторни погон – дувача лишћа и једна ситна механизација на моторни погон – пумпа за наводњавање, капацитет расадника дендроматеријала 5 ha и капацитет стакленика за производњу сезонског расада 500 m²; 120–240 ha: четири кипера, четири путара, два ХАК, две пресе, један фургон, две мобилне подизне радне платформе, три трактора, две ауто-цистерне, један ровокопач, један булдожер, две утоварне лопате, три самоходне косачице – возила, седам самоходних косачица, седам ситних механизација на моторни погон – тестера, петнаест ситних механизација на моторни погон – коса, седам ситних механизација на моторни погон – дувача лишћа и две ситне механизације на моторни погон – пумпи за наводњавање, капацитет расадника дендроматеријала 10 ha и капацитет стакленика за производњу сезонског расада 1.400 m²; преко 240 ha: шест кипера, шест путара, три ХАК, три пресе, један фургон, четири мобилне подизне радне платформе, пет трактора, три ауто-цистерне, три ровокопача, два булдожера, четири утоварне лопате, пет самоходних косачица – возила, петнаест самоходних косачица, двадесет ситних механизација на моторни погон – тестера, тридесет ситних механизације на моторни погон – коса, петнаест ситних механизација на моторни погон – дувача лишћа и четири ситне механизације на моторни погон – пумпе за наводњавање, капацитет расадника дендроматеријала 12 ha и капацитет стакленика за производњу сезонског расада 1.400 m².

Уредба о изменама и допунама Уредбе о начину и условима за отпочињање обављања комуналне делатности („Сл. гласник РС”, бр. 51/2019) ступила је на снагу 27. 7. 2019. године.

ИНФО-ПРАВНИК...

ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

У оквиру ове рубрике објављиваћемо кратка обавештења о свим битним променама у правној регулативи у периоду између изласка два броја нашег часописа.

ОБЈАВЉЕНО УПУТСТВО ЗА ПРИМЕНУ ИЗМЕНА И ДОПУНА ЗИО

В. д. председника Врховног касационог суда и председник Високог савета судства Драгомир Милојевић и министарка правде Нела Кубуровић потписали су Упутство за спровођење Закона о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу 10. октобра 2019. године на Годишњем саветовању судија Републике Србије у Врњачкој Бањи.

Упутство у електронској форми може да се преузме на следећем линку:

https://www.vk.sud.rs/sites/default/files/attachments/Uputstvo%20za%20primenu%20ZIO.pdf

УПРАВА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА: ОДГОВОР ПОВОДОМ ПИТАЊА УТВРЂИВАЊА ИДЕНТИТЕТА СТРАНКЕ БЕЗ ФИЗИЧКОГ ПРИСУСТВА ПРИЛИКОМ ЗАКЉУЧИВАЊА УГОВОРА О ПОСРЕДОВАЊУ У ПРОМЕТУ НЕПОКРЕТНОСТИ

Да ли, уз уговор о посредовању на коме стоје подаци налогодавца, тј. власника непокретности, мора да буде приложена и фото-копија личне карте власника непокретности уколико постоји копија овлашћења овереног код јавног бележника, где су јасно видљиви и утврђени сви лични подаци и где је јавни бележник извршио идентификацију власника непокретности, односно даваоца пуномоћја?

Да ли је неопходно да се уз уговор о посредовању приложи и фото-копија личног документа уколико налогодавац не жели да приложи и то потврди својим потписом, а агент је извршио идентификацију личним увидом у документ власника непокретности и у уговору уписао податке (бр. л. к., ЈМБГ, име и презиме, адресу налогодавца)?

Да ли да обвезник (посредник у промету и закупу непокретности) не успоставља пословни однос са таквим клијентом пошто не жели да остави фотокопију личног документа?

Да ли је довољно да обвезник напише службену белешку о немогућности прибављања фотокопије личног документа?

У складу са чланом 17. став 4. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, ако у име странке која је физичко лице трансакцију врши или пословни однос успоставља пуномоћник или законски заступник, обвезник је дужан да, поред идентитета странке, утврди и провери идентитет пуномоћника и законског заступника, затим да прибави податке из члана 99. став 1. тачка 3) овог закона на начин који је прописан у ставу 2. овог члана, као и да тражи оверено писмено овлашћење (пуномоћје) или друге јавне исправе којим се доказује својство законског заступника, чије копије чува у складу са Законом. При томе, обвезник је дужан да примени мере из члана 39. овог закона.

Према члану 39. Закона, ако приликом утврђивања и провере идентитета странка или законски заступник, односно лице које је овлашћено за заступање правног лица или лица страног права није физички присутно код обвезника, обвезник је дужан да, осим радњи и мера из члана 7. став 1. т. 1)–5) овог закона, предузме и неке додатне мере, и то:

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Радно ангажовање корисника породичне пензије

П: *Да ли породични пензионер може да заснује радни однос?*

О: Одредбом члана 117. став 2. Закона о ПИО прописано је да се кориснику породичне пензије који стекне својство осигураника обуставља исплата породичне пензије. Дакле, овде се не ради о престанку права на пензију, већ само о обустави исплате пензије, јер корисник не може да буде у осигурању по било ком основу да би се вршила исплата стечене породичне пензије.

Уколико корисник породичне пензије заснује радни однос или почне да се бави самосталном, односном пољопривредном делатношћу, исплата породичне пензије обуставља се закључно са даном од када је засновао радни однос, односно отпочео обављање делатности, а Фонд ће ту чињеницу свакако сазнати на основу поднете пријаве на осигурање. Одредбом члана 88. став 3. Закона о ПИО прописано је да је корисник права дужан да Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање благовремено пријави сваку промену која је од утицаја на право, односно обим коришћења права.

По престанку осигурања корисник ће поднети захтев Фонду да му се успостави исплата пензије, па уколико корисник и даље испуњава услове на породичну пензију, Фонд ће решењем поново успоставити исплату пензије.

П: *Да ли је дозвољен рад ван радног односа корисника породичне пензије у складу са Законом о раду?*

О: Кориснику породичне пензије који стекне својство осигураника по основу обављања привремених и повремених послова, ако није осигуран по другом основу, лицима која обављају привремене и повремене послове преко омладинских задруга, а имају навршених 26 година живота, односно без обзира на године живота ако нису на школовању, као и лицима која обављају послове по основу уговора о делу, односно послове по основу ауторског уговора, као и послове по основу других уговора код којих за извршен посао остварују накнаду, а нису осигурана по другом основу, обуставља се исплата породичне пензије након утврђивања стажа осигурања за период утврђеног стажа осигурања, у складу са одредбом члана 117. став 3. Закона о ПИО.

Закон о ПИО и у односу на ову ситуацију прописује изузетак тако да се кориснику породичне пензије не обуставља исплата породичне пензије у случају када је остварио уговорену накнаду на месечном нивоу у износу нижем од најниже основице у осигурању запослених, важеће у моменту уплате доприноса.

Корисник породичне пензије не може да заснује радни однос, а да му се не обустави исплата породичне пензије. Међутим, корисник би могао да закључи уговор о делу или ауторски уговор за који се кориснику породичне пензије не обуставља исплата породичне пензије у случају када је остварио уговорену нак-

дити колику накнаду треба да плати обвезник накнаде за промену намене земљишта. Због тога се, по нашем мишљењу, може учинити само једно – утврдити накнада за пољопривредно земљиште за целу парцелу јер је то повољније по странку (обвезника накнаде), зато што не би могло са сигурношћу да се утврди који би део парцеле требало да буде обухваћен накнадом за промену намене земљишта. Сем тога, интенција је и Закона о накнадама за коришћење непокретности у јавној својини, као и ЗУП-а, да када не може да се утврди другачије, странка преузме обавезу која по њу представља мањи терет.

Овде је врло интересантно и питање колики је порез на имовину плаћала та странка, односно како је утврђен порез на имовину, с обзиром на то да је парцела делом била у грађевинском реону, а делом у другом режиму (пољопривредно земљиште).

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

П: *У вези са набавкама на које се ЗЈН не примењује, да ли у моменту покретања поступка наручилац мора да има предвиђена средства за реализацију предметне набавке?*

О: Начелно је пожељно да има обезбеђена средства, али наручилац није у прекршају ако их нема. Међутим, у моменту преузимања обавезе (закључење уговора или издавање наруџбенице) мора да их има.

П: *Установа спроводи поступак набавке услуге поправке и одржавања возила за 2019. годину. Средства по уговору потрошена су до краја септембра 2019. године. На који начин да се обезбеде средства до краја године за ову намену? Да ли је могуће расписати нову набавку за исту услугу за период до краја године или постоји неко друго решење, имајући у виду да је набавка овакве услуге специфична, односно није могуће предвидети да ли ће и колико бити кварова на возилима, односно да лако може да се деси да уговор не буде реализован до краја јер се возила једноставно не кваре или да с друге стране има доста кварова и да се средства по уговору рано потроше?*

О: Могуће је расписати нову набавку услуге и то не само на период до краја године него и дуже. Неопходно је свакако да наручилац има расположива средства за нову набавку.

Електронско издање за праћење јавних набавки

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ – електронско издање за праћење јавних набавки – налази се на јавној интернет адреси *www.javne-nabavke.net* и представља издање намењено службама којима је у свакодневном раду неопходно праћење јавних набавки, које се објављују на Порталу јавних набавки, као и свих других пратећих докумената, при чему су заинтересоване за једноставан, ефикасан и брз приступ путем интернета, без икаквих поступака ажурирања од стране клијената (ажурира се аутоматски), као и са могућношћу обавештавања о набавкама које су им потребне и њиховим променама путем мејл-сервиса (директно на мејл корисника).

Зашто пратити ИНГ-ПРО јавне набавке?

- **Зато што се добија дневно ажуран преглед свих јавних набавки и пратеће документације, које се објављују у складу са Законом о јавним набавкама.**
- **Зато што нуди јединствену претрагу свих врста огласа по више различитих критеријума: по појмовима у називу тендера, по предмету, по периоду важења огласа (важи од – до), по датуму објављивања огласа, по статусу огласа (отворен, закључен, обустављен), по врсти поступака, наручиоцима.**
- **Зато што је за добијање резултата претраге довољан један критеријум претраге.**
- **Зато што корисник може да одабере категорије предмета набавки које су му потребне и да само о њима добија обавештења путем мејл-сервиса, чиме је поштеђен свакодневног, мукотрпног листања огласа на Порталу јавних набавки.**
- **Зато што се за претплатну цену добија могућност неограниченог праћења свих категорија и свих типова јавних набавки (добра, услуге, радови).**
- **Зато што има све измене постојећих јавних набавки, што омогућава њихово једноставно праћење.**
- **Зато што има и базу победника тендера, са информацијама у ком је поступку јавне набавке одређени понуђач победио.**
- **Зато што има листу ЈН УЖИВО, која се ажурира свака два минута и на којој се налазе најновије јавне набавке, које још нису прошле процес редакцијске обраде.**

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Преглед прописа...

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

РАДНИ ОДНОСИ

- Одлука о начину распоређивања утврђеног максималног броја деташираних радника на послодавце са територије Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 74/2019 од 11. 10. 2019)

СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

- Правилник о изменама и допунама Правилника о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите („Сл. гласник РС”, бр. 73/2019 од 11. 10. 2019)

- Правилник о изменама и допунама Правилника о ортопедским помагалима војних инвалида („Сл. гласник РС”, бр. 74/2019 од 11. 10. 2019)

ДРЖАВНА УПРАВА

- Уредба о изменама Уредбе о вредновању радне успешности државних службеника („Сл. гласник РС”, бр. 69/2019 од 27. 9. 2019)

- Уредба о изменама и допунама Уредбе о специјалној и посебним јединицама полиције („Сл. гласник РС”, бр. 69/2019 од 27. 9. 2019)

- Уредба о изменама и допунама Уредбе о каријерном развоју полицијских службеника („Сл. гласник РС”, бр. 69/2019 од 27. 9. 2019)

- Уредба о изменама и допуни Уредбе о платама полицијских службеника („Сл. гласник РС”, бр. 69/2019 од 27. 9. 2019)

- Уредба о изменама и допунама Уредбе о утврђивању услова, критеријума и начина акредитације за обављање послова регионалног развоја и одузимања акредитације пре истека рока на који је издата („Сл. гласник РС”, бр. 69/2019 од 27. 9. 2019)

- Уредба о измени и допунама Уредбе о акредитацији, начину ангажовања и накнадама реализатора и спроводилаца програма стручног усавршавања у јавној управи („Сл. гласник РС”, бр. 71/2019 од 4. 10. 2019)

- Уредба о начелима и критеријумима за унутрашње уређење и систематизацију радних места у Министарству одбране („Сл. гласник РС”, бр. 72/2019 од 7. 10. 2019)

ОБРАЗОВАЊЕ

- Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији, саставу и начину рада Комисије за утврђивање испуњености услова за извођење учења кроз рад код послодавца („Сл. гласник РС”, бр. 74/2019 од 11. 10. 2019)

БУЏЕТСКИ СИСТЕМ

- Закон о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2019. годину („Сл. гласник РС”, бр. 72/2019 од 7. 10. 2019)

- Закон о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 72/2019 од 7. 10. 2019)

ДРЖАВНИ ПРОГРАМ ПОМОЋИ

- Уредба о измени Уредбе о утврђивању Државног програма помоћи и обнове оштећених породичних стамбених објеката у својини грађана услед дејства поплава и града у јулу и августу 2018. године („Сл. гласник РС”, бр. 74/2019 од 11. 10. 2019)

- Уредба о допуни Уредбе о утврђивању Државног програма обнове објеката јавне намене у јавној својини у области образовања, здравства и социјалне заштите, оштећених или порушених услед дејства поплава и града у мају и јуну 2018. године („Сл. гласник РС”, бр. 74/2019 од 11. 10. 2019)

ЗДРАВСТВО

- Одлука о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт („Сл. гласник РС”, бр. 69/2019 од 27. 9. 2019)

- Правилник о Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене

Преглед прописа...

ЕНЕРГЕТИКА

- Уредба о уделу биогорива на тржишту („Сл. гласник РС”, бр. 71/2019 од 4. 10. 2019)
- Правилник о техничким и другим захтевима за биогорива и биотечности („Сл. гласник РС”, бр. 73/2019 од 11. 10. 2019)

ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА

- Правилник о садржини, начину и поступку израде и начину вршења контроле техничке документације према класи и намени објеката („Сл. гласник РС”, бр. 73/2019 од 11. 10. 2019)

БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОМОЋ

- Уредба о тарифи за пружање бесплатне правне помоћи („Сл. гласник РС”, бр. 74/2019 од 11. 10. 2019)

ОСТАЛЕ ОБЛАСТИ

- Правилник о стручном испиту за вршење послова приватног обезбеђења и редарске службе („Сл. гласник РС”, бр. 74/2019 од 11. 10. 2019)
- Правилник о изменама Правилника о поступку за решавање спорова поводом регистрације назива националних интернет домена („Сл. гласник РС”, бр. 74/2019 од 11. 10. 2019)

... донетих између два броја

Календар важења правних аката

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

- **Правилник о изгледу обрасца и поступку издавања личне карте за странца и привремене личне карте за странца** („Сл. гласник РС”, бр. 20/2019 и 47/2019)

  – почиње да се примењује 1. 11. 2019. године.

- **Закон о испитивању, жигосању и обележавању оружја, направа и муниције** („Сл. гласник РС”, бр. 87/2018)

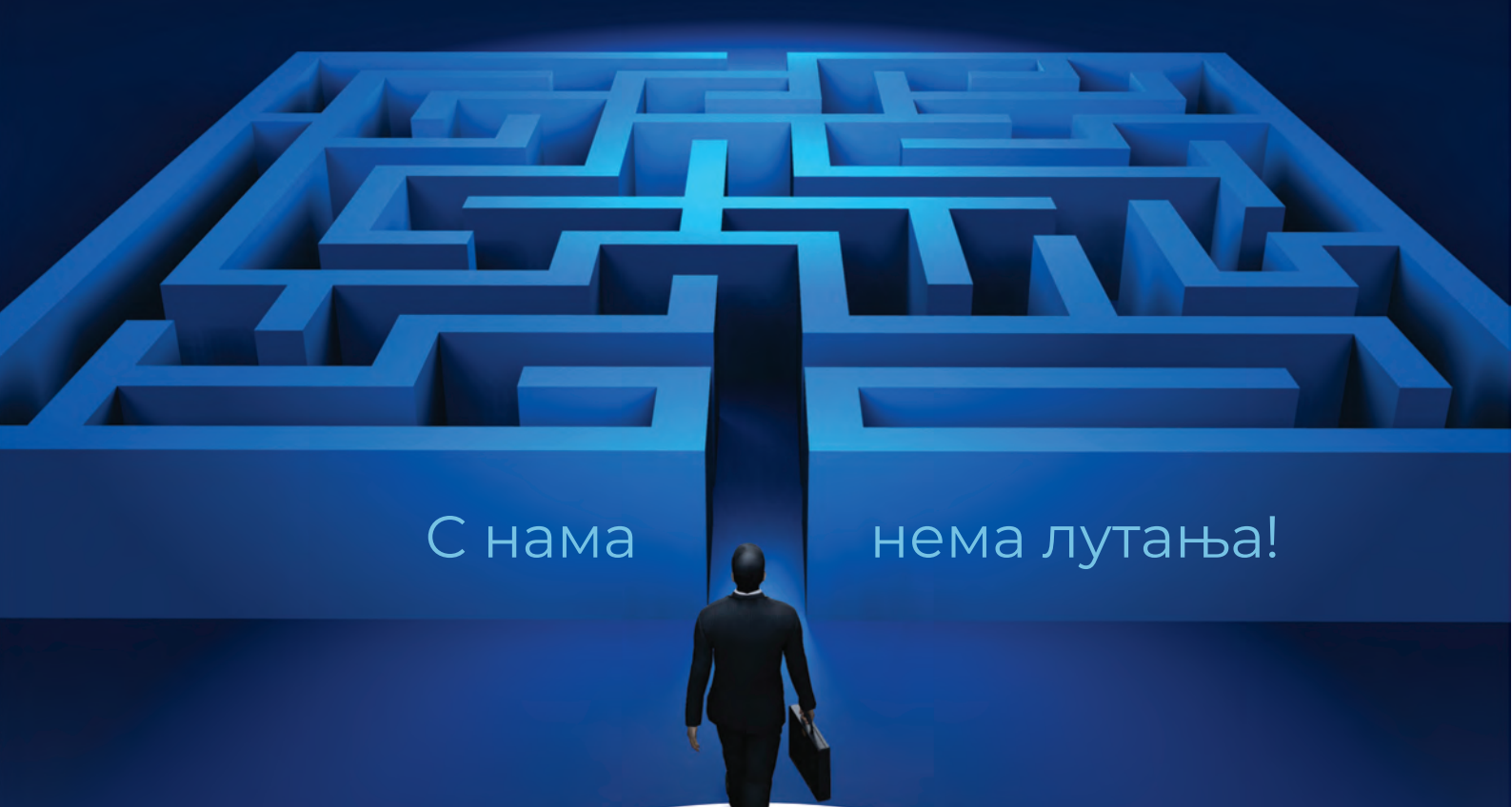
  – почиње да се примењује 21. 11. 2019 године.

- **Закон о изменама и допунама Законика о кривичном поступку** („Сл. гласник РС”, бр. 35/2019)

  – чл. 1, 4. и 5. овог закона ступају на снагу 1. 12. 2019. године.

- **Закон о изменама и допунама Кривичног законика** („Сл. гласник РС”, бр. 35/2019)

  – ступа на снагу 1. 12. 2019. године.

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ

ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

ИНГ-ПРО

3 ДЕЦЕНИЈЕ

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Пословни саветник – штампани часопис:
САВЕТОДАВНИ ЧАСОПИС ИЗ ОБЛАСТИ ФИНАНСИЈА

